

Sygn. akt III RC 169/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Mrągowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Sylwia Jaroszevska

Protokolant st. sekr. sądowy Iwona Michałowska

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2020 r. w Mrągowie

sprawy z powództwa E. W.

przeciwko P. W.

o alimenty

I. Utrzymuje w mocy wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 05 listopada 2019 roku w sprawie III RC 169/19 w całości,

II. nie obciąża pozwanego kosztami sądowymi.

Sygnatura akt **III RC 169/19**

UZASADNIENIE

E. W. domagała się zasądzenia od pozwanego P. W. alimentów w kwocie po 350 zł miesięcznie płatnych z góry do 10 dnia każdego miesiąca.

W uzasadnieniu wskazała, że z pozwanym P. W. pozostawała w małżeństwie. Ich małżeństwo zostało rozwiązane z wyłącznej winy pozwanego. Po rozwodzie jej sytuacja życiowa i majątkowa uległy znacznemu pogorszeniu. Wskazała, że przed rozwodem zajmowała się domem i wychowywaniem dziecka, a pozwany zarabiał duże pieniądze. Po rozwodzie nie może podjąć pracy ze względu na chorobę syna, jak i też nie może pozwolić sobie na wiele rzeczy, na które mogła sobie pozwolić w trakcie trwania małżeństwa (vide: pozew k. 3-3v).

Wyrokiem zaocznym z dnia 05 listopada 2019 roku Sąd Rejonowy w Mrągowie w całości uwzględnił żądanie powódki (vide k. 39).

Powyższe orzeczenie sprzeciwem zaskarżył pozwany P. W.. Wskazał, że nie zgadza się wydanym orzeczeniem, gdyż jest ubogim człowiekiem i nie stać go na to, by wspierać finansowo swoją byłą żonę. Dodał, iż jego była żona jest osobą w kwiecie wieku, zdrową i fizycznie zdolną do podjęcia pracy. Posiadanie przez nią dziecka chorego na A. nie jest, jego zdaniem, wielką przeszkodą w podjęciu jakiegokolwiek pracy zarobkowej. Jej syn S. uczęszcza do zerówki, przy której znajduje się świetlica, co z całą pewnością mogłoby pozwolić powódce na podjęcie pracy. Wskazał, że prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą, która jest na skraju bankructwa i zamiast zysku przynosi straty. Jego zarobki nie przekraczają 2000 złotych na miesiąc. Mieszka w wynajmowanym mieszkaniu, ponosi koszty związane z utrzymaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej, spłaca zaciągnięty kredyt. Przyznał, że odszedł z domu i zostawił swoją byłą żonę, jednakże pozostawił jej wyremontowane i wyposażone mieszkanie, sam spłacił zaciągnięte na ten cel zobowiązania (vide: sprzeciw od wyroku zaocznego k. 48-50).

Sąd ustalił, co następuje:

E. W. i P. W. związek małżeński zawarli w dniu 13 lutego 2016 roku. Nie posiadali z małżeństwa dzieci.

P. W. przysposobił syna powódki z poprzedniego nieformalnego związku (...), ur. (...).

W okresie małżeństwa E. W. nie pracowała, zajmowała się domem oraz wychowywała małoletniego syna S.. Strony zamieszkiwały w mieszkaniu komunalnym położonym w M. na ulicy (...). Rodzina utrzymywała się z dochodów z tytułu zatrudnienia pozwanego P. W. oraz ze świadczeń rodzinnych otrzymywanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Początkowo współżycie między małżonkami układało się poprawnie, z czasem jednak zaczęło dochodzić między nimi do kłótni i konfliktów. W konsekwencji P. W. zwrócił się z powództwem o rozwiązanie małżeństwa z E. W. do Sądu Okręgowego w Olsztynie, zaś w listopadzie 2018 roku wyprowadził się ze wspólnie zajmowanego mieszkania.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 13 września 2019 roku (sygn. akt VIRC 167/19) rozwiązał małżeństwo stron przez rozwód z wyłącznej winy pozwanego P. W. (akta sprawy IVRC 167/19 Sądu Okręgowego w Olsztynie i okoliczność niesporna).

W wyroku tym Sąd wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem stron S. W. powierzył powódce, a władzę rodzicielską pozwanego ograniczył wyłącznie do wglądu w wychowanie dziecka. Sąd ustalił nadto, że kontakty powoda z małoletnim dzieckiem odbywać się będą w czasie i miejscu uzgodnionym przez strony, a nadto zobowiązał obie strony do ponoszenia kosztów utrzymania małoletniego dziecka i ustalił obowiązek alimentacyjny pozwanego wobec syna na kwotę 300 zł miesięcznie, płatnych do rąk jego matki z góry i do 10 każdego miesiąca (vide k. 4-4v).

W okresie małżeństwa strony zamieszkiwały w mieszkaniu komunalnym położonym w M. na ulicy (...). P. W. pracował zawodowo, zaś E. W. nie pracowała, zajmowała się wychowywaniem małoletniego syna S. W.. Rodzina utrzymywała się z dochodów osiąganych przez P. W. oraz ze świadczeń otrzymywanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w M. w łącznej kwocie około 2500 złotych. S. W. posiadał orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (akta sprawy IVRC 167/19 Sądu Okręgowego w Olsztynie i okoliczność niesporna).

W listopadzie 2018 roku pozwany wyprowadził się ze wspólnie zajmowanego mieszkania i zamieszkał w B., gdzie wynajął mieszkanie (akta rozwodowe stron (...) 360/13 Sądu Okręgowego w Olsztynie).

E. W. wraz z synem nadal zamieszkuje w mieszkaniu komunalnym położonym w M. przy ulicy (...). Nie pracuje, pobiera świadczenia z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w postaci zasiłku rodzinnego w kwocie 125 zł na dziecko oraz dodatków do zasiłku rodzinnego tj. zasiłku pielęgnacyjnego w kwocie 1574 zł na dziecko, dodatku pielęgnacyjnego w kwocie 214 zł, świadczenia wychowawczego 500+. Łącznie otrzymuje miesięcznie kwotę 2500 złotych. Ma przyznany przez Burmistrza Miasta M. dodatek mieszkaniowy w wysokości 180,68 złotych. Miesięcznie ponosi koszty związane ze opłatami za mieszkanie, prąd, gaz oraz bieżące wydatki. Powódka obciążona jest spłatą rat kredytu w kwocie po 140,97 zł miesięcznie za zakup laptopa.

S. W. od września 2019 roku uczęszcza do Szkoły Podstawowej nr w M.. Jest niepełnosprawny, jest zaburzony emocjonalnie – ma zespół (...). Wymaga uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych oraz zakupu odpowiednich przyrządów terapeutycznych.

Powódka nie jest z nikim związana.

(dowód: zeznania powódki k.79-80, zeznania pozwanego k. 79-80, decyzja Burmistrza Miasta M. k. 5; zaświadczenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej k. 7; dowody wpłat k. 6, 10 -24; rachunki za zakup sprzętu terapeutycznego k. 8)

Pozwany w listopadzie 2018 roku wyprowadził się od powódki i dziecka i zamieszkał w B., wraz z nową partnerką, gdzie wynajął mieszkanie. Nie mają wspólnych dzieci. Poności koszty związane z wynajmem mieszkania oraz opłatami w kwocie 1.700 zł. Prowadził działalność gospodarczą, którą zlikwidował. Osiągał z niej dochody rzędu 2.000 złotych miesięcznie. Od dnia 30 grudnia 2019 roku jest zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku w Urzędzie Pracy Powiatu (...) Filia w B.. Jego partnerka wcześniej pracowała u niego w firmie jako kierowca, jednakże obecnie również pozostaje bez zatrudnienia i podobnie jak on jest zarejestrowana w Urzędzie Pracy. Zamierza wyjechać do pracy za granicę lub podjąć zatrudnienie w firmie, z którą był związany wcześniej. Pozwany obciążony jest obowiązkiem alimentacyjnym na syna stron w wysokości 300 zł miesięcznie.

(dowód: zeznania pozwanego k. 79-80, zaświadczenie z Urzędu Pracy k. 77; faktury k. 51-53, 56, 57, 60; umowa najmu k. 54-55; umowa o kredyt gotówkowy k. 58-59; dowodu wpłaty k. 61, 62; akta IIIRC 167/19 S.R. w O.).

Powyższych ustaleń dokonano na podstawie powołanych dowodów w tym dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana jak również zeznań stron.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo co do zasady zasługuje na uwzględnienie.

W świetle Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego małżonek rozwiedziony może żądać środków utrzymania (alimentów) od drugiego rozwiedzionego małżonka na zasadach określonych w art. 60 k.r.o. Świadczenia alimentacyjne między rozwiedzionymi małżonkami stanowią kontynuację powstałego przez zawarcie małżeństwa obowiązku wzajemnej pomocy w zakresie utrzymania i trwają mimo rozwodu, aczkolwiek w postaci zmodyfikowanej na zasadach przewidzianych w art. 60 k.r.o. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2001 r., V CKN 445/00, LEX nr 52490).

W okolicznościach niniejszej sprawy zastosowanie miał art. 60 § 2 k.r.o. z uwagi na fakt, iż rozwód między stronami został orzeczony z wyłącznej winy jednego małżonka. Rozwód między stronami został orzeczony z wyłącznej winy P. W., zatem jest on małżonkiem wyłącznie winnym rozkładu pożycia, natomiast E. W. jest małżonkiem niewinnym rozkładu pożycia. Małżonka wyłącznie winnego rozkładu pożycia względem małżonka niewinnego obciąża tak zwany szerszy obowiązek alimentacyjny (inaczej nazywany również rozszerzonym obowiązkiem pomocy materialnej pomiędzy takimi małżonkami) określony w art. 60 § 2 k.r.o. Rozszerzony zakres obowiązku małżonka wyłącznie winnego jest swojego rodzaju sankcją za zawinione spowodowanie upadku małżeństwa i pogorszenia losu drugiego małżonka (T. Smoczyński, Prawo rodzinne i opiekuńcze, Warszawa 2005, s. 140). Zgodnie z treścią art. 60 § 2 k.r.o., jeżeli jeden z rozwiedzionych małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Art. 60 § 2 k.r.o. przewiduje dwie przesłanki roszczenia alimentacyjnego przysługującego małżonkowi niewinnemu w stosunku do małżonka uznanego za wyłącznie winnego rozkładu pożycia małżeńskiego. Po pierwsze, jeden z rozwiedzionych małżonków musi być uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia. Po drugie, rozwód pociągać ma za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego. Przesłanka pierwsza w niniejszej sprawie została spełniona. P. W. został uznany w prawomocnym wyroku rozwodowym za wyłącznie winnego rozkładu pożycia w związku małżeńskim z E. W.. Spełniona również została druga przesłanka wymagana przez art. 60 § 2 k.r.o. Rozwód orzeczony w 2019 roku pociągnął za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej E. W. - małżonka niewinnego.

Ponadto ujawnienie się skutków określonych w art. 60 § 2 k.r.o w szczególności związanych z istotnym pogorszeniem sytuacji majątkowej uprawnionego małżonka, musi być spowodowane rozwodem, a nie innymi przyczynami (wyrok SN Z 15 lipca 1999 roku, (...) 356/99 nie publ.).

Ocena, czy rozwód pociąga za sobą - w rozumieniu art. 60 § 2 k.r.o. - istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego zależy od porównania sytuacji, w jakiej niewinny małżonek znalazł się na skutek rozwodu, z sytuacją, w

jakiej znalazłby się, gdyby rozwodu nie orzeczono i gdyby pożycie małżonków funkcjonowało prawidłowo (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 1999 r., I CKN 1120/99, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 1998 r., III CKN 186/98, LEX nr 83804; uchwała pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, poz. 42 – pkt XIII). Dla oceny, czy drugi warunek przewidziany w art. 60 § 2 k.r.o. został spełniony, nie są natomiast istotne ewentualne zmiany, jakie nastąpiły w położeniu materialnym małżonka niewinnego w czasie pomiędzy faktycznym rozejściem się małżonków a orzeczeniem rozwodu, natomiast istotne jest porównanie każdorazowej sytuacji materialnej małżonka niewinnego z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1969 r., II CR 528/68, OSNCP 1969, nr 10 poz. 179; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1980 r., III CRN 222/80, OSNCP 1981, nr 5 poz. 90; uchwała pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, poz. 42 – pkt XIII; B. Czech [w:] K. Piasecki (red.) Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, Warszawa 2009, komentarz do art. 60, teza 17).

Co do zasady świadczenia alimentacyjne między rozwiedzionymi małżonkami stanowią kontynuację powstałego przez zawarcie małżeństwa obowiązku wzajemnej pomocy w zakresie utrzymania, istnieją one nie z powodu rozwodu, lecz mimo rozwodu, który nie stwarza nowego obowiązku alimentacyjnego, lecz powoduje zmodyfikowanie obowiązku istniejącego w czasie trwania małżeństwa.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy zważyć należy, że sytuacja materialna powódki istotnie pogorszyła się. Powódka obecnie znajduje się w trudnej sytuacji życiowej i majątkowej.

Pozwany opuścił rodzinę i cały ciężar wychowania i utrzymania małoletniego syna spoczął na matce, a pozwany pomimo istnienia wyroku sądu nie realizuje systematycznie obowiązku alimentacyjnego. Z powodu problemów zdrowotnych syna i braku wsparcia pozwanego w tym zakresie powódka pozostaje bez pracy. Musi bowiem sama zaspokajać swoje potrzeby żywieniowe, odzieżowe, mieszkaniowe i bytowe.

E. W. jest osobą bezrobotną, utrzymuje się ze świadczeń otrzymywanych z opieki społecznej, zamieszkuje w mieszkaniu komunalnym. Z uwagi na chorobę syna nie jest w stanie podjąć stałego zatrudnienia.

Pozwany wprawdzie obecnie znajduje się w trudnej sytuacji finansowej, jednakże wskazać należy, że przed wytoczenie powództwa w powyższej sprawie prowadził działalność i osiągał z niej dochody rzędu 2000 złotych miesięcznie. Pomimo obecnie posiadanego statusu osoby bezrobotnej, jak sam wskazuje, ma możliwość podjęcia zatrudnienia i osiągnięcia dochodów. Jest w nowym związku.

Powyższe okoliczności w ocenie Sądu pozwalają na przyjęcie, że obecna sytuacja powódki w związku z orzeczeniem rozwodu z winy pozwanego oczywiście się pogorszyła. Choć do utrzymania tego obowiązku nie jest koniecznym stan niedostatku uprawnionego, to przedstawione okoliczności dotyczące obecnej sytuacji powódki potwierdzają wniosek, że jest ona w stanie niedostatku.

W ocenie Sądu biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, należało utrzymać w mocy wyrok z dnia 05 listopada 2019 roku w całości. Świadczenie alimentacyjne na rzecz powódki w kwocie 350 zł miesięcznie, jest adekwatne do wysokości usprawiedliwionych potrzeb uprawnionej i odpowiada możliwościom majątkowym i zarobkowym pozwanego.

Mając na uwadze sytuację majątkową i życiową pozwanego o kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (punkt II sentencji).